

2018-2019

ERASMUS DEL CONEIXEMENT II: PROVA PILOT

Data de reconeixement: 22 de novembre de 2019

Revisió: 01

Es recomana que aquest document sigui citat de la manera següent: Castella-Vilanova Gemma, Vendrell-Cedó Jordi, Brugalla-Farrés Anna, De-Benito-Langa, Javier, Farré-Jiménez Marta, Giménez-Roig Dani, Guinjoan-Domínguez Joan, Lobato-Pajares Teresa, Rigau-Pellissa Blanca, Tantinyà-Forcada Martí. Erasmus del coneixement II: prova pilot. Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT), Departament de Salut, Generalitat de Catalunya, Barcelona, Spain

Nota dels autors: Volem advertir que aquest és un treball de camp efectuat per professionals de la salut pública en el marc del programa de gestió de coneixement de l'ASPCAT que pretén ajudar-los a desenvolupar i millorar les seves tasques professionals. En aquest sentit, aquest treball no té pretensions acadèmiques. Qualsevol consideració que es vulgui fer serà benvinguda(gestioconeixement.salut@gencat.cat)

Alguns drets reservats

© 2019, Generalitat de Catalunya. Agència de Salut Pública de Catalunya

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement - No Comercial-Sense Obres Derivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la pàgina [web de Creative Commons](#)

Edita:

Agència de Salut Pública de Catalunya

Participants

Autors:

Portaveus:

Cognoms, nom	Professió	Lloc de treball	Adreça electrònica
Castella Vilanova, Gemma	Veterinària	SSP a Osona	gemma.castellav@gencat.cat
Vendrell Cedó, Jordi	Veterinari	SSP a les Terres de l'Ebre	jordi.vendrell@gencat.cat

Cognoms, nom	Professió	Lloc de treball
Brugalla Farrés, Anna	Veterinària	SSP a Osona, ASPCAT
De Benito Langa, Javier	Veterinari	Agència de Salut Pública de Barcelona
Farré Jiménez, Marta	Veterinària	SSP al Barcelonès Nord i el Maresme, ASPCAT
Giménez Roig, Dani	Veterinari	Gestió del Coneixement, ASPCAT
Guinjoan Domínguez, Joan	Veterinari	SSP al Baix Llobregat i l'Hospitalet de Llobregat, ASPCAT
Lobato Pajares, Teresa	Veterinària	SSP a la Selva, ASPCAT
Rigau Pellissa, Blanca	Veterinària	SSP al Baix Camp i el Priorat, ASPCAT
Tantinyà Forcada, Martí	Veterinari	SSP al Baix Llobregat i l'Hospitalet de Llobregat, ASPCAT

Col·laboradora: Mas Mayor, Lluïsa Sub-direcció Regional de Girona, ASPCAT

ASPCAT: Agència de Salut Pública de Catalunya

SSP: Servei de Salut Pública

Índex

Resum executiu	5
Resumen ejecutivo	5
Executive abstract	5
1. Introducció.....	6
2. La prova pilot.....	8
2.1. Desenvolupament de la prova	8
2.2. Avaluació de la prova pilot	11
2.2.1.Enquesta d'avaluació	11
2.2.2.Resultats de l'enquesta d'avaluació	11
2.2.3.Conclusions de l'enquesta d'avaluació	15
3. Conclusions, recomanacions d'implantació i propostes de millora del projecte "Erasmus del Coneixement"	16

Resum executiu

“Erasmus del coneixement” és un programa d’intercanvi pensat per als professionals de l’Agència de Salut Pública de Catalunya i de l’Agència de Salut Pública de Barcelona, els quals es presten voluntàriament a intercanviar el seu coneixement i experiència amb els professionals que ho demanin. A través d’una pàgina web, els participants s’apunten al programa i trien la matèria i la persona amb qui volen fer l’aprenentatge. En la seva fase de prova pilot, s’hi han inscrit 105 persones, malgrat que només 34 hi han acabat participant. Caldria institucionalitzar aquest tipus d’aprenentatge i que els professionals hi comptessin com una eina més de formació.

Resumen ejecutivo

“Erasmus del conocimiento” es un programa de intercambio pensado para los profesionales de la Agencia de Salud Pública de Cataluña y la Agencia de Salud Pública de Barcelona, los cuales se prestan voluntariamente a intercambiar su conocimiento y experiencia con aquellos profesionales que lo soliciten. A través de una página web, los participantes se apuntan al programa i escogen la materia y la persona con quien desean realizar el aprendizaje. En su fase de prueba piloto, se han inscrito en el programa 105 personas, a pesar de que solo 34 han acabado participando en él. Debería institucionalizarse dicho tipo de aprendizaje y que los profesionales contaran con él como una herramienta más de formación.

Executive abstract

“Erasmus del coneixement” [‘Erasmus of the Knowledge’] is an exchange programme aimed at professionals working at the Public Health Agency of Catalonia and Public Health Agency of Barcelona. These professionals voluntarily exchange their knowledge and experience with those professionals requiring it. Through a website, participants voluntarily enrol in the programme, choose a field and colleague to preform their learning. In the first phase of the pilot, 105 participants registered, although only 34 ended up in participating. It should be necessary to institutionalise this kind of learning so that it could be considered by professionals as an additional learning tool.

1. Introducció

La CoP Erasmus del Coneixement sorgeix de la necessitat per part dels professionals de l'Agència de Salut Pública, tant de Barcelona (ASPB) com de Catalunya (ASPCAT), de reconèixer i impulsar un sistema d'aprenentatge que parteix del coneixement de què ja disposa l'organització gràcies als anys treballats i l'experiència guanyada, per part dels professionals, en un sector en concret o en general d'un tipus de tasca realitzada, tant a escala tècnica com de gestió, fins i tot personal i pràctica.

En aquest sentit, al llarg de la temporada 2017-2018, la CoP Erasmus del Coneixement va crear l'entorn web a partir del qual es poden gestionar els intercanvis entre diferents professionals de l'ASPCAT i l'ASPB. Restava, però, valorar-ne el funcionament correcte, així com els punts febles o opcions de millora. Per aquest motiu, sorgeix el projecte "Erasmus del Coneixement II: prova pilot".

Enguany, doncs, s'ha volgut fer un pas més i dur a terme la prova pilot que permet valorar de manera objectiva la implementació del projecte. La prova pilot, que s'ha dut a terme en aquests darrers mesos amb més d'un centenar d'inscrits al projecte, ha servit per analitzar el funcionament del programa i acomodar l'estructura i els aspectes operatius a les necessitats finals de la gestió d'aquest programa, amb l'objectiu que sigui més efectiu, pràctic i profitós tant per als convidats com per als amfitrions que intervenen en aquests intercanvis.

Aquesta prova pilot ha servit també per avaluar diferents aspectes com ara el contacte entre convidat i amfitrió, el funcionament del web Erasmus del Coneixement, la documentació annexa als intercanvis i la tramesa d'aquesta documentació, aspectes relacionats amb els recursos necessaris per dur a terme aquests intercanvis, el suport dels superiors jeràrquics, l'assoliment d'objectius, etc.

En definitiva, l'objectiu és convertir aquesta eina d'aprenentatge en una opció més que han de tenir en compte els professionals dedicats a la salut pública, d'entrada, aquelles persones que porten a terme tasques relacionades amb la protecció de la salut, però la idea és fer-lo extensiu aviat al personal dedicat a la promoció de la salut i plantejar-se a mitjà termini la possible extensió del projecte a altres ens dedicats a la salut pública, ja sigui a escala municipal o bé arreu de les diferents comunitats autònomes, i fins i tot als diferents estats membres de la Unió Europea.

En aquest sentit, el Reglament 2017/625, relatiu als controls oficials que s'han dut a terme per garantir l'aplicació de la legislació sobre aliments i pinsos, i que substituirà el Reglament 882/2004, estableix que, a fi de fomentar l'intercanvi d'experiències i millors pràctiques entre autoritats competents, la Comissió Europea també ha de poder organitzar, en cooperació amb els estats membres, els programes d'intercanvi entre estats membres dels professionals al capdavant dels controls oficials o altres activitats oficials, i desenvolupa aquesta idea a l'articulat, concretament a l'article 130, de formació i intercanvi de personal. Per tant, la CoP té el convenciment que el projecte "Erasmus del Coneixement" està en la línia formativa que encomana la Unió Europea.

Al llarg d'aquest treball es descriu la manera com s'han gestionat els intercanvis i com s'han avaluat els resultats, així com les conclusions, les recomanacions i les opcions de millora del projecte, amb l'objectiu que aviat pugui ser una eina més d'aprenentatge a disposició dels diferents professionals.

2. La prova pilot

2.1. Desenvolupament de la prova

Per al desenvolupament correcte de la prova pilot calia partir d'un grup de professionals que volguessin iniciar els intercanvis. Atès que aquest fet podia generar despeses en recursos tant personals com materials, la CoP Erasmus del Coneixement va mantenir una reunió amb el subdirector general de Coordinació de Salut Pública, amb l'objectiu que aquest fet no suposés un impediment per a la realització dels intercanvis i s'informés arreu del territori de l'inici de la prova pilot.

Superat aquest escull, es va valorar el fet d'incloure tots els professionals que havien accedit a formar part de la llista del web Erasmus del Coneixement o bé fer-ne una selecció. Per consens es va decidir incloure-hi tothom, entenent que no tothom podria dur a terme els intercanvis per motius diversos. D'altra banda, es va creure convenient, atès que es tractava d'una prova pilot, de fer un acompanyament més proper als professionals que en formarien part, de manera que entre els components de la comunitat de pràctica es van adjudicar els diferents membres de la llista, aproximadament uns 6-10 companys cadascun.

Així, cada membre de la CoP va adoptar la funció de tutor d'un grup de professionals, als quals es va enviar un correu inicial per informar-los del començament de la prova pilot i de com havien de procedir amb la gestió de la documentació.

Amb relació al termini, en un primer moment es va acotar a quatre mesos i posteriorment es va ampliar a sis mesos, ja que al llarg de la primavera d'enguany, en el marc de les xerrades informatives que es van fer als diferents serveis regionals per donar a conèixer els projectes de diverses comunitats de pràctica, molts altres professionals van voler formar part de la llista inicial i es va intentar donar-los temps per dur a terme algun intercanvi.

A continuació, es mostren les dades relatives als intercanvis efectuats:

- Nombre total d'intercanvis: **23**
- Nombre total d'inscrits al web per fer la prova pilot: **105** (dades actualitzades del 5 de setembre de 2019)
- Nombre total de participants en els intercanvis: **34**^{1,2,3}
 - (1) Hi ha persones que han participat en diversos intercanvis i que han fet tant el paper d'amfitrió com el de convidat. En un dels intercanvis, l'amfitrió ha rebut dos convidats alhora, i en un altre intercanvi dos tècnics han fet el paper d'amfitrió conjuntament.
 - (2) Només el 32,4% dels inscrits a la prova han fet un intercanvi.
 - (3) A l'apartat 3.2.2 del treball es recullen els motius dels inscrits a la prova pilot pels quals no han fet cap intercanvi.

Professió	Nombre de participants (amfitrions i convidats)
Veterinaris	32 (dels quals 10 d'escorxador, 2 coordinadores de programes d'un SSP i 2 responsables de SVOE)
TSSP	2 (ambdues són coordinadores de programes d'un SSP)

Lloc de treball dels participants (amfitrions i convidats)		Nombre
Agència de Salut Pública de Barcelona		2
Agència de Salut Pública de Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya	Serveis centrals: Servei de Vigilància, Control Alimentari i Alertes	2
	Servei Regional a Barcelona: Servei de Protecció de la Salut	1
	SSP al Barcelonès Nord i el Maresme	1
	SSP al Bages	1
	SSP al Baix Llobregat i l'Hospitalet	2
	SSP al Baix Ebre (i altres de Terres de l'Ebre)	4
	SSP al Segrià	1
	SSP al Maresme	3
	SSP a Osona	3
	SSP al Baix Camp i el Priorat	2
	SSP al Vallès Occidental Est	4
	SSP al Vallès Oriental	1
	SSP a la Selva	2
	SSP al Pla d'Urgell	4
SSP a la Segarra	1	
Total	34	

Recull de les activitats realitzades i els coneixements compartits en el decurs dels 24 intercanvis

I. Marc de control oficial d'escorxadors

Visita a un escorxador de porcí.

Visita a dos escorxadors de conills.

Visita a un escorxador d'aus, a una sala d'especejament de pollastres ecològics i a una sala d'elaboració de preparats carnis.

Visita a una línia de sacrifici de pollastres i a una de galls dindi. Visita a sales d'especejament: seqüència del procés.

Visita a un escorxador d'aviram (pollastres, guatlles i gall dindi) i a un d'ungulats domèstics (porcí, oví, boví i cabrum): instal·lacions, equips i processos d'atordiment i sacrifici de les diferents espècies. Sacrifici Halal en pollastres.

II. Marc de control oficial de partit

Visita a una indústria de la pesca per conèixer el procés de producció.

Control oficial i visita a la planta de producció d'una empresa elaboradora de llocs de tonyina.

Visita a una cuina d'un hospital: revisió de l'APPCC, les instal·lacions i el procés.

Visita a una indústria de la clau 10 per fer in situ una valoració del seu APPCC: diagrama de flux d'un dels productes, disseny i registres de l'APPCC i dels plans de prerequisits.

Visita a dues depuradores, al CEMBG (Centre d'expedició de mol·luscs bivalves i gasteròpodes) i a una llotja de peix.

Visita al mercat del peix de Mercabarna i a algunes indústries associades.

Realització d'una unitat de control a una empresa dedicada a l'emmagatzematge de productes de la pesca.

Atestacions sanitàries de precintament en diferents establiments exportadors del sector carni.

Realització d'una unitat de control periòdic a una cuina central d'alta capacitat amb abast de supervisió de les infraestructures i els equipaments, així com els processos productius.

Inspecció a la cuina d'una escola bressol: condicions higienicosanitàries i autocontrols.

Actuació per una alerta alimentària relativa a un complement alimentari i una altra de nivell I de conserves.

Inspecció i realització d'una unitat de control periòdic a un establiment elaborador de menjars preparats per a col·lectivitats, concretament una cuina escolar i una escola bressol.

III. Marc de coordinació de programes en els ETPS

Programes ambientals: aigües, legionel·la, piscines. Protocols, normativa i dubtes.

Procediment de presa de mostres d'aigua de piscines i utilització dels reactius.

Criteris i eines per ponderar les no conformitats trobades als autocontrols en el marc de les inspeccions.

Model d'acta per gestionar TIAS.

IV. Gestió d'actuacions en l'àmbit de Serveis Centrals

La flexibilització de l'APPCC: revisió de documents de la Comissió Europea i del Departament de Salut. Resolució de dubtes.

Gestió d'alertes (SCIRI) i canvis en el nou procediment d'alertes.

Gestió dels residus generats en les alertes (residus vegetals, animals i MCA).

Gestió de l'Outlook.

Excels d'indicadors trimestrals.

2.2. Avaluació de la prova pilot

Un cop realitzats els intercanvis i en el moment en què es va considerar per consens amb el grup motor que es donava per tancat el termini per a la realització d'aquests intercanvis dins del marc de la prova pilot, es va dissenyar una enquesta que permetés avaluar-ne la gestió, l'eficàcia, la repercussió, etc., i a partir de la qual es poguessin fer propostes de millora.

Aquesta enquesta va ser tramesa a tots els professionals que en el moment de finalitzar el termini de realització de la prova pilot estaven inscrits al web, tenint en compte que alguns havien disposat de poc temps per dur-los a terme, atès que s'havien inscrit en el decurs de les diferents reunions informatives de les CoP realitzades arreu del territori durant la primavera de 2019.

2.2.1. Enquesta d'avaluació

L'enquesta d'avaluació es va dissenyar mitjançant el programa Drive, que permet un enviament efectiu i una gestió relativament ràpida de les dades.

Les preguntes que es van formular són les següents (vegeu l'enquesta completa a l'annex 1):

1. Què et va motivar a inscriure't al web Erasmus del Coneixement?

2. Si NO hi has participat com a CONVIDAT, quin n'ha estat el motiu?

3. Si NO hi has participat com a AMFITRIÓ, quin n'ha estat el motiu?

(En aquestes tres primeres qüestions, es va incloure la possibilitat de la resposta múltiple.)

4. Si has participat en algun intercanvi, com qualificaries l'experiència?

(Aquesta qüestió permet únicament un qualificatiu dels proposats per a l'opció de l'intercanvi com a amfitrió i un per a l'opció de l'intercanvi com a convidat.)

5. Esmenta els aspectes més positius dels intercanvis:

6. Esmenta els aspectes més negatius dels intercanvis:

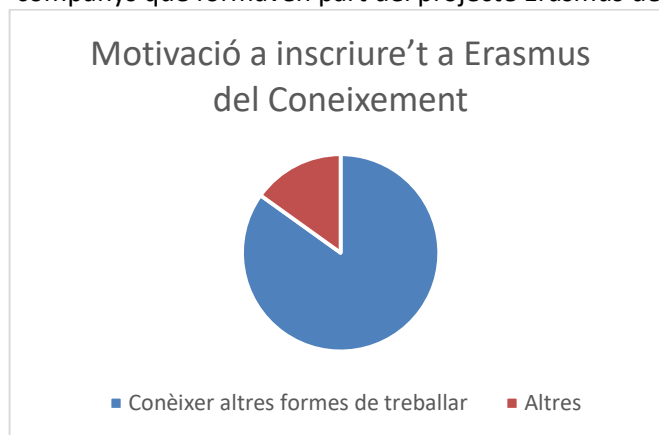
7. Aspectes que cal millorar:

(Les qüestions 5, 6 i 7 són de lliure redacció de resposta.)

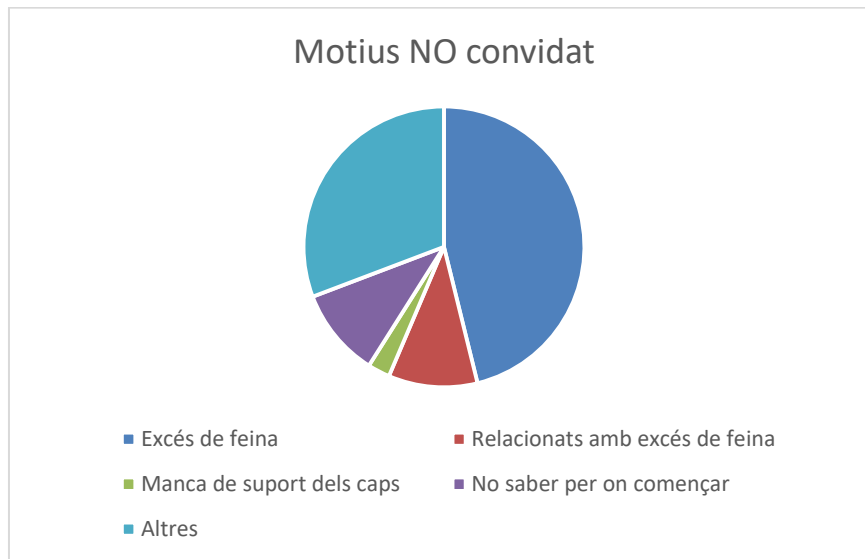
2.2.2. Resultats de l'enquesta d'avaluació

De l'enquesta que es va fer arribar a totes aquelles persones que formaven part de la borsa de professionals del web Erasmus del Coneixement, tant si havien pogut fer intercanvis com si no, se'n van rebre 53 respostes, les quals es detallen a continuació:

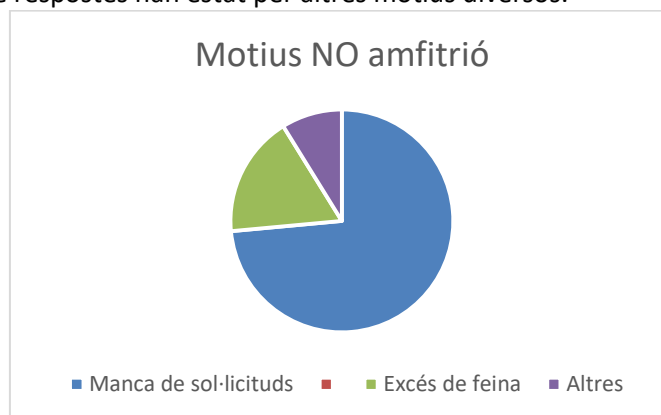
1. Què et va motivar a inscriure't al web Erasmus del Coneixement? (53 respostes)
 - a. Conèixer altres formes de treballar: 45.
 - b. Altres: 11. D'aquestes respostes que els participants a l'enquesta han manifestat, algunes de les quals, concretament tres, fan referència a aspectes de tipus professional, una altra manifesta la necessitat de dur a terme aquests intercanvis com a forma d'aprenentatge i la resta tenen relació amb el fet de conèixer companys que formaven part del projecte Erasmus del Coneixement.

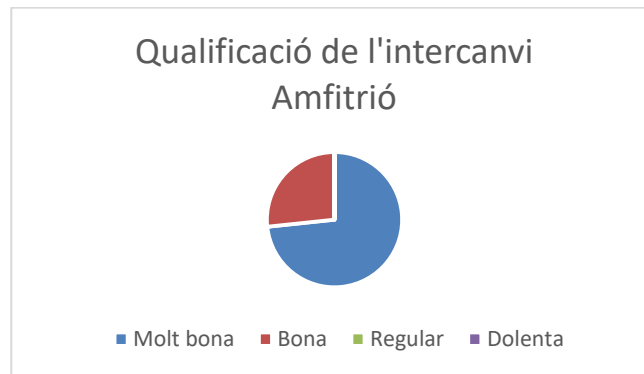
2. Si no hi has participat com a convidat, quin n'ha estat el motiu? (36 respostes)
 - a. 18 respostes han estat per excés de feina.
 - b. 4 motius relacionats amb la càrrega de treball.
 - c. 1 resposta al·legava manca de suport o recursos per part dels caps.
 - d. 4 respostes han afirmat que no han sabut per on començar.
 - e. La resta de respostes han al·legat altres motius diversos.

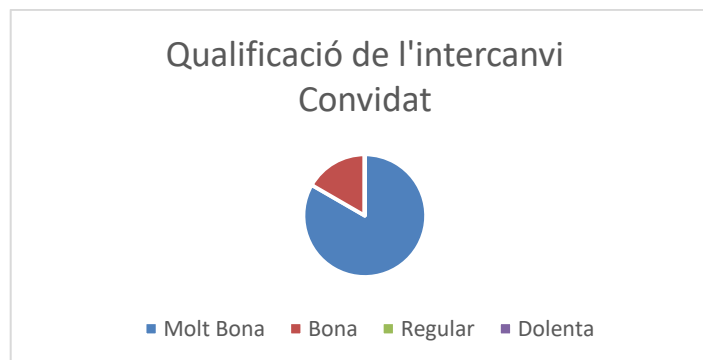
3. Si no hi has participat com a amfitrió, quin n'ha estat el motiu? (35 respostes)
- 25 respostes han estat per manca de sol·licituds o contacte per part dels convidats.
 - 6 respostes han al·legat excés de feina.
 - La resta de respostes han estat per altres motius diversos.

4. Si has participat en algun intercanvi, com qualificaries l'experiència? (33 respostes)
- 15 professionals han participat en un intercanvi com a amfitrions i la qualificació que en donen és la següent:

- b. 18 persones han participat en un intercanvi com a convidats i la qualificació que en donen és la següent:

5. Esmenta els aspectes més positius dels intercanvis: (31 respostes)
- 30 respostes estan relacionades directament amb els aspectes següents:
 - Aprenentatge per mitjà de l'experiència d'altres companys.**
 - Coneixement d'altres formes de treballar.**
 - Homogeneïtzació de criteris.**
 - Millora de la cohesió i les relacions entre professionals.**
 - Una resposta errònia (mencionava un motiu de no intercanvi en aquest apartat).
6. Esmenta els aspectes més negatius dels intercanvis: (27 respostes)
- 10 respostes manifesten un excés de feina que provoca una manca de temps per organitzar i fer l'intercanvi i dificultat per quadrar agendes entre professionals.**
 - 6 respostes NO consideren que hi hagi aspectes negatius.**
 - 3 respostes posen de manifest que la documentació i/o les gestions vinculades a l'intercanvi són massa feixugues.
 - 3 respostes indiquen que el desplaçament és un inconvenient.
 - 2 respostes al·leguen que el temps establert per als intercanvis, d'una jornada, és massa curt.

- f. 1 indica manca de resposta.
 - g. 1 indica que està “mal vist”.
7. Aspectes que cal millorar: (26 respostes)
- a. **12 respostes estan relacionades amb els aspectes documentals o d'organització dels intercanvis.**
 - b. 4 cap aspecte per millorar.
 - c. **9 respostes posen de manifest que caldria més difusió del projecte, reconeixement per part dels superiors jeràrquics i institucionalització com una forma d'aprenentatge.**
 - d. 1 exposa que considera que manca gent i motivació.

2.2.3. Conclusions de l'enquesta d'avaluació

Un cop analitzades les respostes a l'enquesta d'avaluació del projecte “Erasmus del Coneixement”, en el marc de la prova pilot, cal destacar el següent:

- La motivació principal d'inscripció al projecte “Erasmus del Coneixement” ha estat de caràcter tècnic. Els professionals adscrits a les agències de Salut Pública de Catalunya i de Barcelona volen conèixer altres llocs de treball, aprendre de l'experiència dels companys i homogeneïtzar criteris. D'altra banda, la millora de la cohesió entre professionals i el coneixement més gran dels companys també s'ha posat de manifest com un dels objectius del projecte.
- L'excés de feina dels professionals que han format part de la base de dades del projecte “Erasmus del Coneixement” ha estat la motivació principal de la manca d'iniciativa a l'hora de fer els intercanvis com a convidats. De manera passiva, els amfitrions que no han tingut aquest paper és en gran mesura perquè no han estat sol·licitats per part dels possibles convidats, tot i que en segon terme han manifestat també excés de feina.
- El 100% dels professionals que han dut a terme algun intercanvi, sigui com a convidats o com a amfitrions, han qualificat l'experiència com a molt bona o bona.
- Amb relació als aspectes positius, coincideixen en gran mesura amb els objectius que van dur els professionals a inscriure's al projecte, concretament:
 - Aprenentatge per mitjà de l'experiència d'altres companys.
 - Coneixement d'altres formes de treballar.
 - Homogeneïtzació de criteris.
 - Millora de la cohesió i les relacions entre professionals.
- Pel que fa als aspectes negatius, s'ha posat de manifest que l'excés de feina dificulta fer els intercanvis, cosa que està en consonància amb el motiu principal de no haver-los dut a terme i que s'ha mencionat en el segon punt d'aquest apartat.
- D'altra banda, com a aspectes principals que cal millorar del projecte “Erasmus del Coneixement” i dels intercanvis en si mateixos, en igualtat de pes destaquen:
 - Millora de la gestió de l'organització dels intercanvis, de la documentació vinculada i de la comunicació entre el convidat i l'amfitrió, així com del convidat i l'amfitrió amb els caps corresponents.
 - Més difusió del projecte, reconeixement i facilitats per part dels caps i validació com a formació i aprenentatge.

3. Conclusions, recomanacions d'implantació i propostes de millora del projecte "Erasmus del Coneixement"

Un cop finalitzada la prova pilot, es presenten les conclusions, les recomanacions i/o les propostes de millora basant-se en els aspectes que s'ha considerat que han estat més clau o destacables respecte als intercanvis realitzats:

- L'índex de participació i motivació dels intercanvis.
- L'abast dels intercanvis.
- La gestió dels recursos materials i humans.
- El reconeixement posterior als intercanvis.

Índex de participació i motivació dels intercanvis

A la plataforma s'hi han inscrit un total de 105 professionals. D'aquests professionals, el 32,4% han fet un intercanvi, i tots han considerat que l'experiència ha estat bona o molt bona. La majoria ho han fet per conèixer altres formes de treballar i aprendre de l'experiència d'altres persones. Es considera que cal incentivar la participació perquè facilita l'aprenentatge i perquè la curiositat per conèixer la forma de treballar dels altres generarà vincle entre les persones.

Abast dels intercanvis

Aquesta prova pilot s'ha centrat en professionals de la protecció de la salut. Es considera que l'abast hauria de ser el de qualsevol professional adscrit a l'ASPCAT o a l'ASPB (independentment de si fan protecció o promoció de la salut, de si són o no tècnics superiors, administratius o auxiliars administratius...).

Gestió de recursos materials i humans

La gestió de les dades en la plataforma, així com el seguiment dels intercanvis, requereix la dedicació d'almenys una persona que se n'encarregui.

Perquè hi participin més professionals, cal difusió institucional del programa d'intercanvi i una implicació més elevada dels comandaments (bàsicament, dels caps de servei), que haurien de donar impuls i promoure aquests intercanvis, ja que afavoreixen l'aprenentatge. D'altra banda, l'excés de feina o una sobrecàrrega de treball no hauria de ser un impediment a l'hora de fer els intercanvis. Pel que fa a la plataforma, per facilitar la participació s'hauria de disminuir la burocràcia (documentació) per part d'amfitrions i convidats relacionada amb l'intercanvi.

Reconeixement

Es proposa que, una vegada finalitzada l'experiència, es faciliti un certificat d'aprofitament per al convidat i un de docència per a l'amfitrió.